

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про використання мов в Україні (реєстр. № 2302 від 14 лютого 2013 року)

Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 15 січня 2014 року (протокол № 20) проект Закону про використання мов в Україні (реєстр. № 2302 від 14 лютого 2013 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Донієм О. С., на відповідність його Конституції України.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою врегулювання суспільних відносин у сфері розвитку і вживання мов, ефективної реалізації законних прав і інтересів кожного громадянина України в мовній галузі.

Для досягнення мети автором передбачається встановлення державних гарантій підтримки і захисту української мови та мов національних меншин в Україні, визначення обов'язків органів влади, обов'язків посадових осіб на території України щодо використання української мови як державної, а також мов національних меншин, та відповідні права громадян стосовно вживання української мови як державної, мов національних меншин як засобу задоволення гуманітарних і культурних потреб осіб, що належать до національних меншин.

Також, Законопроектом передбачається встановити, що особа, яка не володіє державною мовою в обсязі, необхідному для належного виконання своїх службових обов'язків, тобто не може читати і слухати з розумінням та не здатна письмово й усно викладати свої думки в обсягах і межах певного виду службової діяльності, не має права балотуватися у депутати будь-якого рівня.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

За Конституцією України, державною мовою в Україні є українська мова.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом (частина перша – третя і п'ята статті 10).

Також, відповідно до пункту 4 частини першої статті 92 Основного Закону України, порядок застосування мов визначається виключно законом України.

Проте, вимоги до кандидатів у народні депутати України та обмеження до осіб, які не можуть бути обраними до Верховної Ради України, встановлені в Конституції України. Так, народним депутатом України може бути громадянин України, який на день виборів досяг двадцяти одного року, має право голосу і проживає в Україні протягом останніх п'яти років.

Не може бути обраним до Верховної Ради України громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку (частини друга і третя статті 76 Конституції України).

Таким чином, пропозиція Законопроекту про те, що особа «не має права балотуватися у депутати будь-якого рівня», якщо не володіє державною мовою, не узгоджується із зазначеною вище нормою Основного Закону України.

Міністерство юстиції України надало низку зауважень до Законопроекту, зокрема, і щодо суперечностей його положенням Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про використання мов в Україні (реєстр. № 2302 від 14 лютого 2013 року), поданий народним депутатом України Донієм О. С., суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

В.В. Писаренко